

Практично-семінарське заняття № Тема Географічні форми розселення. Урбанізація.

Зміст заняття.

I. Огляд питань теоретичного характеру:

1. Розселення і залежність його від способу виробництва. Типи населених пунктів
2. Міське і сільське розселення.
3. Міста, їх виникнення і розвиток. Критерії виділення.
4. Структура міст за людністю; функціональною структурою. Територіальна організація міста.
5. Поняття про урбанізацію. Основні риси, що характеризують урбанізацію.
6. Агломерація, метрополіс, конурбація, мегаполіс. Найбільші мегаполіси світу.
7. Поділ агломерацій за структурою.
8. Процес субурбанізації, основні причини її виникнення, соціально-географічні наслідки.
9. Географія сільським поселень; їх класифікація: а) функціональна (сільськогосподарські, несільськогосподарські, змішані); б) за формою і кількістю поселень (групова, дисперсна, роева); в) за осілістю (сезонно-обжиті, пересувні; осілі).
10. Сільське розселення в країнах різного типу.

II. Реферативні повідомлення:

1. Географічне вивчення населених пунктів.
2. Співвідношення міського і сільського населення в країнах різних типів.
3. Класифікація міст за економіко-географічним положенням.
4. Місто і географічне середовище.
5. Внутрішня географія міста і фактори, що її визначають.
6. Розвиток урбанізації вшир і вглиб.
7. Урбанізація і питання екології.
8. Маятниковий рух населення в агломераціях.
9. Зональні відмінності в сільському розселенні та залежність його від способу сільськогосподарського виробництва.
10. Сільське розселення і аграрні відносини.
11. Сільське розселення і історичні традиції.
12. Розселення і територіально-виробничі комплекси.

III. Практичні завдання.

1. Використовуючи таблицю 11 “Зростання міського населення” відобразити графічно темпи його зростання у всьому світі і по окремих регіонах (рекомендованих в таблиці). Пояснити, які фактори впливають на темпи зростання міського населення у світі і в конкретних регіонах.

2. На контурну карту нанести найбільші агломерації світу, надписати назви найбільших міст з відображенням їх пунсоном в масштабі в залежності від кількості жителів.

Найбільші агломерації світу:

Токіо – 27,9; Бомбей – 18,1; Сан-Паулу – 17,8; Шанхай – 17,2; Нью-Йорк; - 16,6; Мехіко – 16,4; Пекін – 14,2; Джакарта -14,1; Лагос – 13,5; Лагос – 13,5; Лос-Анджелес – 13,1; Калькутта – 12,7; Тяньцзінь – 12,4; Сеул – 12,3; Карачі – 12,1; Делі -11,7; Буенос-Айрес – 11,4; Маніла – 10,8; Каїр – 10,7; Осака – 10,6; Ріо-де-Жанейро – 10,2; Дакка – 10,2; Стамбул – близько 10 млн. жителів.

3. Використовуючи карти атласу “Густота населення”, “Політична карта світу” розробити типологічну характеристику міст за чисельність населення наступних регіонів (в табличній формі):

I в - Африки і Австралії

II в - Південної Америки і Австралії

III в - Північної Америки

IV в – Європи

V в - Азії

VI в - країн регіону колишнього Союзу.

Пояснити, яку функцію виконують міста певного типологічного ряду в досліджуваному регіоні.

4. Використовуючи знання теоретичного матеріалу розробити схему “Функціональна класифікація міських населених пунктів”.